

Sygnatura akt II Ca 1565/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Nowak
Sędziowie:	SO Renata Stępińska (sprawozdawca) SR (del.) Anna Kruszewska
Protokolant:	Piotr Łączny

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2014 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. N.

przeciwko J. N. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie

z dnia 7 maja 2013 r., sygnatura akt I C 71/13/P

1. oddala apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 16 stycznia 2014 r.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 maja 2013 r., sygn. akt I C 71/13/P, Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie w punkcie I zasądził od pozwanego J. N. (1) na rzecz powódki M. N. kwotę 3 147 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, w punkcie II oddalił dalej idące roszczenie o odsetki i w punkcie III koszty postępowania między stronami wzajemnie zniósł.

Jako okoliczności bezsporne Sąd I instancji ustalił, że pozwany J. N. (1) i M. N. są małżeństwem w toku rozwodu. Mają wyłączoną wspólność majątkową małżeńską umownie. Pozwany jest współwłaścicielem nieruchomości, zabudowanej budynkiem mieszkalnym położonej w (...) w 3/10 części, a powódka w 7/10 części. Aktualnie w domu tym mieszka powódka oraz wspólne dzieci stron: dorosła córka i małoletni syn. Pozwany zobowiązany jestłożyć na utrzymanie żony kwotę 300 zł miesięcznie, poczynając od grudnia 2011 r. Nadto zobowiązał się zapłacić zaległe alimenty na rzecz syna P. za okres od dnia 11 marca 2010 r. do dnia 4 listopada 2010 w wysokości 3050 zł.

Nadto Sąd Rejonowy ustalił, że powódka zapłaciła łącznie kwotę 6294 zł za zużycie mediów w domu w (...) i odsetek z tytułu nieterminowej spłaty, a to: za energię elektryczną - 906,63 zł; za śmieci w dniu 18.11.2011 r. - 121,83 zł oraz 19.12.2011 r. - 192 zł, w dniu 13 marca 2013 r. - 192 zł, za gaz w dniu 18.11.2011 r. i za wodę w dniu 30 kwietnia 2013 r. - 837,97 zł.

Pozwany w czerwcu 2011 r. wynajął mieszkanie w (...), lecz z domu w (...) wyprowadził się w listopadzie 2011 r. W tym okresie nie regulował żadnych należności z tytułu zużycia mediów. Gazomierz nie był przez długi okres czasu odczytywany, gdyż inkasent bał się psa stron i nie wchodził na posesję, zadowolając się danymi, które podawali domownicy. Stąd rachunek za gaz był bardzo duży, gdy nastąpił rzeczywisty odczyt licznika gazomierza. Córka stron S. N. (1) od listopada 2011 r. dokłada się do wspólnego gospodarstwa prowadzonego przez matkę kwotą po 300 – 400 zł, wcześniej była bezrobotna. Matka z otrzymanych pieniędzy kupuje wspólną żywność.

Oceniając materiał dowodowy, Sąd Rejonowy wskazał, że oparł się na zeznaniach powódki, które korespondowały z zeznaniami złożonymi przez S. N. i pozwanego na rozprawie rozwodowej. S. N. (1) ostatecznie wycofała się z zeznania, że ojciec wyprowadził się w czerwcu, a podtrzymała zeznania z rozprawy rozwodowej. Pozwany był w ocenie Sądu I instancji niewiarygodny, gdyż innej treści złożył zeznania przed Sądem Okręgowym w Krakowie. Samo wynajęcie mieszkania w (...), nie świadczy jeszcze o tym, że pozwany nie korzystał z domu w (...). Załączone przez powódkę fotografie uznał za nieprzydatne, z uwagi na przesunięcie terminarza w aparacie fotograficznym.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Rejonowy stwierdził, że stroną umowy o dostawę mediów do nieruchomości stanowiącej współwłasność powódki i pozwanego, była powódka. Jednak nie ulega wątpliwości, że pozwany był współkorzystającym z mediów, przy czym małżonkowie nie mieli zawartej umowy, co do rozliczania rachunków między sobą. Jeżeli kilka osób zajmuje wspólnie nieruchomość i korzysta z mediów, to każda z nich powinna partycypować w wydatkach z tym związanych, stosownie do tego, w jakim zakresie odniosła korzyść. J. N. (2) mieszkał w (...) po pierwsze dlatego, że jest współwłaścicielem tej nieruchomości w 3/10 części, a nadto dlatego, że jest mężem powódki i ojcem ich wspólnych dzieci. Skoro podstawą prawną korzystania z nieruchomości nie był stosunek użyczenia, ale stosunek współwłasności, to zobowiązanie stron miało charakter solidarny (art. 370 k.c.), a rozliczenie między dłużnikami solidarnymi odbywa się wedle reguł określonych w art. 376 k.c. Treść stosunku prawnego łączącego dłużników rozstrzyga, w jakim zakresie powódka mogła żądać zwrotu spełnionego przez nią świadczenia od pozwanego. Stosownie do art. 207 k. c mogła żądać jedynie zwrotu 3/10 części. Jednak rachunki za zużyte media nie są objęte regułą wynikającą z tego przepisu. Natomiast każdy z dorosłych i samodzielnych domowników powinien partycypować w tych wydatkach, stosownie do tego w jakim zakresie korzystał z usług dostawców. Ponieważ nie da się dokładnie ustalić, kto i w jakim zakresie korzystał z mediów, dlatego znajduje zastosowanie reguła zawarta w art. 376 § 1 zd. 2 k.c., określająca, że w takim wypadku odpowiedzialność jest w częściach równych. Jednocześnie Sąd Rejonowy stanął na stanowisko, że skoro oprócz stron domownikami były ich wspólne dzieci, w tym małoletni syn i wprawdzie dorosła córka, ale przebywająca przez długi czas na bezrobociu i pozostająca w znacznej części na utrzymaniu rodziców, to zarówno powód, jak i pozwana powinni ponieść powyższe koszty po połowie. Nie znalazł jednak podstaw do zasądzenia odsetek od pozwanego za okres poprzedzający doręczenie mu odpisu pozwu, gdyż powódka nie wykazała, aby przedstawiła mu rozliczenie przed tą datą. Zatem jej roszczenie stało się wymagalne z chwilą doręczenia odpisu pozwu (art. 455 k.c.) i stosownie do tej chwili zasądził odsetki za opóźnienie (art. 481 k.c.)

Ponieważ pierwotne roszczenie powódki było wygórowane, dlatego Sąd I instancji rozliczając koszty postępowania uznał, że powódka cofając pozew, częściowo przegrała sprawę, co było przyczyną wzajemnego zniesienia kosztów, po myśli art. 100 k.p.c.

W apelacji od punktu I ww. wyroku, pozwany J. N. (1) zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez przyjęcie, że pozwany zamieszkiwał w domu w (...) do listopada 2011 r., gdy w rzeczywistości dom ten opuścił w lutym 2011 r.,
2. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie przyczyn, dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności i mocy dowodowej zaświadczeniu z dnia 3 stycznia 2013 r., stosowanie do którego pozwany zamieszkiwał w mieszkaniu na ul. (...) już od lutego 2011 r.,
3. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 713 k.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i obciążenie pozwanego 1/2 opłat za zużyte media.

W konkluzji apelujący wnioskował o zmianę ww. wyroku w zaskarżonym zakresie i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz zwrotu kosztów procesu za obie instancje. Z ostrożności procesowej domagał się uchylecia zaskarżonego rozstrzygnięcia i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I Instancji.

W uzasadnieniu pozwany wskazał w szczególności, że Sąd Rejonowy błędnie przyjął jako podstawę swojego rozstrzygnięcia, okres w jakim zamieszkiwał w domu w (...), a co za tym idzie okres, za jaki winien ponosić opłaty za zużyte media. Stosownie do przedłożonej umowy, wynajął mieszkanie na ul. (...) w (...) dopiero w lutym 2011 r., ale wcześniej zamieszkał tam na podstawie umowy zawartej przez L. B.. Od lutego 2011 r. to w tym mieszkaniu, a nie w (...) koncentrowało się jego życie. W okresie od lutego do czerwca 2011 r. przyjeżdżał do domu w (...), jedynie celem odwiedzenia dzieci, czy też zabrania swoich rzeczy, nie korzystał jednak z żadnych mediów. Pozwany zwrócił uwagę, że ustaleniom Sądu I instancji przeczą nie tylko jego zeznania, ale także świadka S. N. - córki stron, które zacytował. Dodał, że dopiero pod naciskiem i presją matki zeznała ona nieco odmiennie. Apelujący stwierdził, że na rozprawie dnia 5 marca 2013 r. Sąd Rejonowy dopuścił zaświadczenie z dnia 3 stycznia 2013 r., wystawione przez D. D. jako dowód, natomiast w uzasadnieniu wyroku całkowicie pominął tą kwestię. Wiarygodność tego dokumentu nie była kwestionowana przez powódkę, a ma on kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia. Pozwany dodał ponadto, że stosownie do ustaleń Sądu I instancji, w domu w (...), oprócz niego zamieszkiwała powódka wraz z dwójką dzieci, z czego jedno z nich było pełnoletnie. Strony są współwłaścicielami tego domu, natomiast ich dzieci mieszkają na zasadach bezpłatnego użyczenia. Jeżeli kilka osób zamieszkuje wspólnie nieruchomość, a tym samym korzysta z mediów, to każda z tych osób zgodnie z art. 713 k.c. zobowiązana jest pokrywać wydatki związane z ich zużyciem. Skoro łączna wysokość rachunków opiewała na kwotę w wysokości 6.294 zł, a w domu zamieszkiwały 4 osoby, to uznać należy, że każda z nich winna odpowiadać solidarnie z pozostałymi na kwotę wysokości 1.573 zł. Jedno zamieszkujących dzieci było w okresie tym niepełnoletnie, zatem pozwany na którym ciążył obowiązek alimentacyjny winien odpowiadać za połowę zużytych przez syna mediów, a to jest kwotę w wysokości 786,50 zł, co łącznie daje kwotę 2,359 zł. Natomiast w pozostałym zakresie roszczenie powódki uznał za bezzasadne. Pozwany nie godził się pokryć zużycia mediów za córkę S. N., która nie pracowała jedynie od lipca do listopada 2011 r., była samodzielna, nie kontynuowała w tym czasie nauki i nie miała żadnych przeszkód, by podjąć zatrudnienie.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego była bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem.

Wbrew zarzutowi skarżącego, Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, wyrażające oceny, które nie pozostają w sprzeczności z zasadami logicznego myślenia i doświadczenia życiowego oraz nie wskazują błędów natury faktycznej, dlatego też Sąd Okręgowy przyjął je za własne.

W ocenie Sądu Odwoławczego, bezzasadny był zarzut skarżącego błędu w ustaleniach faktycznych, poprzez przyjęcie, że zamieszkiwał on w domu w (...) do listopada 2011 r., gdy rzekomo dom ten opuścił w lutym 2011 r. Apelujący zapomina, że słuchany informacyjnie w sprawie rozwodowej sygn. akt XI C 3709/10 na rozprawie w dniu 16 stycznia 2012 r. podał, że „Do listopada 2011 r. mieszkałem w naszym wspólnym domu.” (k. 166/2). Natomiast słuchana w charakterze świadka S. N. (1) na tej samej rozprawie zeznała, że „Rodzice od około 3 miesięcy nie mieszkają razem. Ojciec się wyprowadził, ale mama też już nie chciała, żeby mieszkał z nami. Mieszka w wynajętym mieszkaniu.” (...) Obecnie mieszkanie ojciec wynajmuje od września - października 2011 r. (...) Ojciec dał mi klucze do tego mieszkania. Już wcześniej ojciec to mieszkanie wynajmował, ale jeszcze mieszkał z nami w (...). Nie potrafię powiedzieć od kiedy to mieszkanie wynajmuje.” (k. 164). Fakt, że J. N. (3) w niniejszej sprawie na rozprawie w dniu 7 maja 2013 r. zeznał: „Ja w czerwcu 2011 r. wyprowadziłem się z domu w (...). Od czerwca 2011 r. nie korzystałem z mediów.” świadczy o jego niewiarygodności. Nie był on bowiem w stanie logicznie uzasadnić, czemu zeznawał krańcowo sprzecznie w różnych sprawach. Natomiast S. N. (2), która zeznała: „Przed czerwcem ojciec nie mieszkał stale, ale pomieszkiwał. Od lutego pomieszkiwał w innym miejscu”, po odczytaniu jej zeznań złożonych w sprawie rozwodowej, stwierdziła: „Ja widać wtedy lepiej pamiętałam, tak mi się wydaje.” I to tłumaczenie wydaje się być logiczne, zwłaszcza w kontekście twierdzeń samego apelującego. Pozwany sugerując, że dopiero pod naciskiem i presją matki S. N. (2) zeznała nieco odmiennie nie tłumaczy, dlaczego to w sprawie rozwodowej złożyła ona całkowicie odmiennie zeznania, które korespondują z twierdzeniami jego samego, słuchanego informacyjnie. Trudno przyjmować, aby w sprawie rozwodowej także on był pod presją żony. Zasady doświadczenia życiowego i logicznego myślenia wskazują, że zmiana zeznań nastąpiła na użytek niniejszego postępowania, celem uzyskania korzystnego wyroku.

Rację ma skarżący, że Sąd Rejonowy nie dokonał bezpośredniej oceny wiarygodności i mocy dowodowej zaświadczenia D. D. z dnia 3 stycznia 2013 r., że pozwany zamieszkiwał w mieszkaniu na ul. (...) już od lutego 2011 r., ale oceniając materiał dowodowy pośrednio odniósł się także do tego dowodu, stwierdzając iż „ Samo wynajęcie mieszkania w (...) nie świadczy jeszcze o tym, że pozwany nie korzystał z domu w (...)”. Apelujący zapomina, że powyższe zaświadczenie jest sprzeczne z twierdzeniami jego samego z dnia 16 stycznia 2012 r. Dodać też należy, że k.p.c. nie przewiduje zastopowania zeznań świadków ich oświadczeniami. Zatem zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. nie mógł odnieść skutku.

Chybiony był także zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 713 k.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i obciążenie pozwanego 1/2 opłat za zużyte media. Jak wynika z uzasadnienia apelacji, pozwany ostatecznie przy łącznej wysokości rachunków za media na kwotę w wysokości 6.294 zł, akceptował zapłatę 1/4 tej kwoty za siebie, tj. kwotę 1.573 zł oraz 1/2 za małoletniego syna, tj. 786,50 zł, co łącznie daje kwotę 2.359 zł. Natomiast nie godził się pokryć kosztów zużycia mediów za córkę S. N., twierdząc, że nie pracowała jedynie od lipca do listopada 2011 r., była samodzielna, nie kontynuowała w tym czasie nauki i nie miała żadnych przeszkód, by podjąć zatrudnienie. Zauważyć jednak należy, że apelujący, mimo iż był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie podnosił tych okoliczności przed Sądem I instancji i w żaden sposób ich nie udowodnił. W sprawie rozwodowej S. N. (1) zeznała, że „ Brat otrzymuje alimenty od ojca w kwocie 700 zł od ojca i ja też jak coś potrzebuję to ojciec mi daje. Ja pracuję.”, zaś to „ O. rodzice utrzymywali rodzinę.”, natomiast „ Odkąd ojciec się wyprowadził rachunki za dom płaci matka i ja się też dokładam. Ja pracuję w (...) od października 2011. Zarabiam 1.200 – 1.300 zł. Oddaję mamie obecnie 350 zł.”. Słuchana natomiast w niniejszej sprawie twierdziła, że rachunki za media płacili rodzice, a ona nie pracowała od lipca do listopada 2011 r. Powódka natomiast zeznała, że „ Córka zaczęła dawać mi pieniądze od kiedy zaczęła pracę w (...)w październiku 2011 r. dała mi 100 zł a potem po 300 zł ostatnio 400 zł.”. Natomiast w odpowiedzi na apelację twierdziła, że córka w okresie w którym powstały zaległości za media nie pracowała, a pracę uzyskała dopiero w listopadzie 2011 r. Zgodzić się należy, że co do zasady, Rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. (art. 133 § 1 k.r.o.). jednakże należy pamiętać, że Poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku. (art. 133 § 2 k.r.o.). Natomiast Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. (art. 133 § 3 k.r.o.). Pozwany nie twierdził, że jego córka przed podjęciem pracy w (...) osiągnęła pełną

zdolność do samodzielnego utrzymywania się, a jest to wątpliwe, skoro to „O. rodzice utrzymywali rodzinę.”, a S. N. (1) się nie dokładała, a wręcz jak coś potrzebowała, to dawał jej ojciec. Pozwany nie twierdził też, ani nie udowodnił, aby w okresie kiedy była bezrobotna, a więc znalazła się w niedostatku, nie dołożyła należytych starań, w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się, ani by obowiązek alimentacyjny stanowił dla niego nadmierny uszczerbek lub by żądanie alimentów na jej rzecz było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Tym samym Sąd II instancji nie znalazł podstaw, by odstąpić od obciążenia pozwanego połową kosztów zużycia mediów przez jego córkę.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną, na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzekł na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.c. oraz § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349, ze zm.).